

zíliaából, Csóky Károly a forrongó Dél-Amerikából, Chiléből. Kár, hogy — akár munkatárs hiányában, akár helyszűke miatt — nincs személyes élményeken épült beszámoló a német, francia, holland, kanadai, észak-amerikai területről, holott a kisközösségek — minden erényükkel és minden veszélyükkel — igen erősen virulnak ezen a területen is. — A záró cikket nem olvasni kell, de átélmélni és újra meg újra megrágni. Amit a bizalomról és a kölcsönös tiszteletéről, a belőlük fakadó építő szeretetről ír Sántha Máté, kiskátéja lehetne a közösségi munkának, biztos mércéje a kívülállók megértésének és építő kritikájának. Mert mindez eszköz és nem cél. A cél Isten országának építése, szolgáló szeretetben, szerető szolgálatban. Az, amit b. e. VI. Pál pápa „a szeretet civilizációja” néven emlegetett. Isten adjon hozzá kegyelmet minden közösségnek, mind a megértés, mind a sikeres megvalósítás vonalán. Ennek a kegyelemnek akartak a szerzők jóindulattal telt útkészítői lenni.

Békési I.

Hajdók János: *Kalkuttai Teréz anyja.* Ecclesia, Budapest 1981, 344 o. + képmellékletek.

Nagy örömmel üdvözljük a Teréz anyáról és művéről megjelent első magyarországi könyvet. Ez valóban széles rétegek igényét elégíti ki.

A munka — igen helyesen — sokkal többet ad, mind a címe jelzi: nemcsak a Szeretet Misszionáriusainak alapítójáról szól, hanem rendjeiről és működéséről, valamint munkatársairól is. Az első, életrajzinak mondható részben ezzel ismerkedünk meg. Figyelemre méltó vállalkozás a második rész, amelyben lelkiességükbe próbál behatolni a szerző. A szöveghez jegyzetek és hasznos időrendi tábla csatlakoznak. Az irodalomjegyzékből kitűnik, hogy Hajdók a ma már tengernyire dagadt Teréz anya-irodalomban az alapvető művekig ment vissza: Muggeridge, Doig, Le Joly könyveihez és jó antológiákhoz fordult. Csak sajnálhatjuk, hogy a gondosan és szépen fordított idézeteket nem eredetiből, hanem német fordításból vette: régi tapasztalat, hogy a legjobb fordítás sem teljesen megbízható, s így a hibalehetőségek csak bővülnek. (Mellesleg Muggeridge-nek persze jogában áll könyvében a keresztnévén, Malcolmnak hívní önmagát, és ezt a fordítónak is így kellett visszaadnia, de ugyancsak furcsa, ha ezt más szerző teszi róla írva. Teréz anyát is bajos magyarul „Anyá”-nak mondani a „Mother”, „Mutter” mintájára.)

A könyv hatalmas anyagot ölel fel; a voltaképpeni témán túlmenően a szerző minden rokon információt is bele akar sűríteni, Teilhard-tól Follereau-ig és Helder Cámara-ig. Ezek a kitérők sokszor nem válnak az egység javára. Az esedékes második kiadásban — hiszen a könyvet azonnal elkaptodták — könnyen helyettesíthetők a tárgyhoz tartozó további adatokkal. Ennél azonban zavaróbb (mint Galántai Mária már szövéttette), hogy a szerző sokhelyütt nemcsak kommentálja, hanem magyarázza, sőt „helyreigazítja” Teréz anya mondásait. Teréz anya átlátszóan egyszerű és hősiesen keresztény elvei elég jól beszélnek önmagukért, a mi feladatunk legfőképpen az, hogy igekezzünk megszívlelni őket.

Hajdók stílusa vonzó, olvasmányos. Érdekesen csoportosított adatokkal és szemtanúk vallomásaival igyekszik emberközbe hozni a sokaktól eddig talán csak messziről csodált művet. Próbálja felmérni a magyar földön bontakozó „ígéretes csirákat” is. A lényeg itt természetesen az, amit az alapítótól idéz: keressük a szeretetre szorulókat „mindenekelőtt közvetlen környezetünkben”: a családban, a szomszédos magányos öregemberben, a munkahelyi kollégában. „Egy jó szó, türelmes meghallgatás, egy kis szolgálat, egy mosoly: ezzel küld hozzájuk Isten, ezzel visszük nekik Isten” (150).
S. M.